

**Školní preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek
a v oblasti boje proti sociálně patologickým jevům.**

Minimální preventivní program

Základní škola Krhanice

Školní rok 2025/2026

Zpracovala: Mgr. Bc. Věra Rábllová

Garant: Mgr. Bc. Věra Rábllová

Název a adresa školy, pro kterou platí tento ŠPP	ZŠ Krhanice, Krhanice 149, 257 42 Krhanice
Jméno a příjmení ředitele/ky	Mgr. Bc. Věra Rábllová
Telefon na ředitele	317 702 146, 733 120 094
E-mail na ředitele	skola@zskrhanice.cz

Školní metodik prevence	Mgr. Bc. Věra Rábllová		
Telefon	733 120 094		
E-mail	skola@zskrhanice.cz ,		
Specializační studium	ano		
Realizátor vzdělávání	VISK		

Výchovný poradce	Mgr. Martina Šmídová		
Telefon	317 702 146		
E - mail	martina.smidova@zskrhanice.cz		
Specializační studium	ano		
Realizátor vzdělávání	PedF UK		

Školní psycholog	tento školní rok není		
Telefon			
E- mail			

	Počet tříd	Počet žáků	Počet ped. pracovníků
1. stupeň	1. -5. roč	103	5 + 5 AP
2. stupeň	6. – 9. roč.	94	9+1

Úvod

Obec Krhanice se nachází v blízkosti hlavního města Prahy, kam značná část našich absolventů odchází studovat. Je proto velmi důležité, aby nejen oni byli připraveni na nástrahy, které je mohou potkat při startu do dalšího života. Je třeba proto u žáků od útlého věku posilovat osobní a sociální dovednosti a tento cíl si klade i školní preventivní program.

Dokumentem, ze kterého jsme při vytváření preventivního programu vycházeli, je Strategie primární prevence na rok 2019-2027 a další směrnice a metodická doporučení vydaná MŠMT ČR či Krajským úřadem Středočeského kraje.

Charakteristika školy

Areál školy se nachází v příjemné a klidné lokalitě obce Krhanice. Kapacita školy je 200 žáků, v současné době je škola naplněná 99%. Žáci všech ročníků se vzdělávají podle ŠVP Škola pro budoucnost. Do tematických celků, kompetencí i průřezových témat jsou zakomponovány zásady vycházející z MPP školy.

Třídy 1. stupně mají relaxační koutky. Relaxační koutky s knihovničkami jsou k dispozici všem žákům i na chodbách školy. Škola využívá samostatnou místnost pro potřeby ŠPP a individuální práce se žáky či pro jednání s rodiči. Školní družina disponuje bohatou výbavou k příjemnému odpočinku po vyučování. Žákům je k dispozici školní knihovna. O velké přestávce mohou děti využít pobytu na čerstvém vzduchu, a to před budovou školy. Při škole působí řada zájmových kroužků zajišťovaných přímo některými vyučujícími či externími organizacemi, volnočasové aktivity jsou nabízeny i přímo v obci (Sokol, SDH, akce Obecního úřadu Krhanice a Obecní knihovny Krhanice). Se všemi institucemi v obci škola spolupracuje. Pro děti ohrožené školním neúspěchem zajišťujeme na základě doporučení PPP předměty speciálně pedagogické péče a pedagogickou intervenci. Škola vidí jako nutnost spolupráci se školním psychologem, kterého se však nedaří sehnat a zatím na něj nejsou k dispozici ani finanční prostředky. Velkou pomocí by byla práce i sociálního pedagoga.

Preventivní program školy vymezuje základní metodologické a koncepční principy práce školy. Vychází z obecně závazných právních principů a ze zásad zdravého životního stylu. Tento program musí tedy zajistit pro aplikaci svých prvků nejen podmínky, ale i odbornou přípravu pedagogického týmu, jejich seznámení s problematikou a schopnost včasné diagnózy problému.

Analýza situace ve škole

Cílem MPP je realizace vhodných aktivit, předcházení problémům a následkům spojených s rizikovými projevy chování, případně minimalizování jejich dopadu a zamezení jejich šíření. Snažíme se vést žáky ke zdravému životnímu stylu, správnému sociálnímu chování a zdravému rozvoji osobnosti. Snažíme se podpořit zdravé návyky, upevnit životní hodnoty a rozvinout mezilidskou komunikaci. Společně se snažíme intenzivně pracovat na vytváření pozitivního klimatu školy a v neposlední řadě i bezpečného prostředí. Nabízíme pomoc v řešení problémů, při zvládnutí krizových situací.

Rizikovým prostředím ve škole jsou šatny, kde se žáci prvního stupně potkávají s žáky druhého stupně. Dalším rizikovým místem ve škole jsou toalety, kde žáci používají mobilní telefon (zákaz používání mobilů ve škole upravuje školní řád). v okolí školy je to autobusová zastávka, kde čekají nejen dojíždějící žáci na autobus, a zázemí víceúčelového hřiště. Často jsou zde žáci viděni, jak kouří a ničí majetek obce. Dané situace řeší ředitelka školy, Školní poradenské pracoviště a starosta obce. Problémem, který řešíme, jsou nikotinové sáčky vandalismus a agresivní chování žáků.

Žáci i rodiče jsou o problematice a rizicích nikotinových sáčků informováni, ve škole jeaktualizovaná nástěnka o rizikových a návykových látkách.

Ve škole působí metodik prevence **Mgr. Bc. Věra Ráblová**, která je současně ředitelkou školy. MP nemá zkrácený úvazek. Pokud se ve třídách vyskytne nějaká krizová situace či projev rizikového chování, řeší tyto situace **Školní poradenské pracoviště** (školní preventivní tým), které je složeno z třídního učitele, metodika prevence a výchovné poradkyně. Tento tým zhotoví zápis, na který má škola vlastní formulář, seznámí s obsahem zápisu žáka (rodiče), který se choval rizikově, a umožní mu vyjádřit se k zapsanému a pokud s obsahem souhlasí, podepsat. Poté jsou o problému informováni rodiče žáka. Spolupráce s rodiči bývá většinou dobrá a při problému většinou stačí rodiče informovat, popř. si sjednat s nimi pohovor. Stane se ale také, že rodiče nespolupracují, nemají zájem na zlepšení situace, tudíž je vedení školy nuceno situaci dále řešit s dalšími orgány. Pokud nedojde ke zlepšení situace, informuje a žádá o spolupráci vedení školy obec, popř. policii či OSPOD. Škola má dobrou spolupráci s Obecním úřadem Krhanice.

Aktuální problémy, které byly ve škole zaznamenány (na základě rozhovorů se žáky i rodiči, z dotazníků a anket):

- přinášení a užívání nikotinových sáčků
- problémem je možnost nákupu tabákových výrobků v okolních malých obchodech s potravinami vedenými většinou prodavači vietnamské národnosti, kde si mohou dle slov žáků i nezletilé děti koupit cigarety (tato zjištění jsou intenzivně řešena se zřizovatelem)
- vzájemné vztahy mezi dětmi (agresivita, šikana, vulgarita, bezohlednost)
- vztahy mezi učitelem a žákem (nerespektování autority)
- záškoláctví
- nebezpečí internetové závislosti, kyberšikana

Tyto zjištěné skutečnosti řešil školní preventivní tým metodou rozhovoru, ohledně záškoláctví spolupracovala škola s OSPOD a s Policií ČR.

Vnější zdroje školy: zřizovatelem školy je Obecní úřad Krhanice. Škola spolupracuje s Obecním úřadem v Krhanicích, Městskou policií v Týnci n. S., s Policií ČR, s PPP v Benešově, s OSPOD v Benešově a v Praze, s dětskými lékaři v Týnci nad Sázavou a Jílovém u Prahy.

1. Cíle preventivního programu v ZŠ Krhanice

Cílem preventivního programu je primární prevence, tedy zvýšení odolnosti dětí vůči používání drog a vůči dalším sociálně patologickým jevům. Pro přehlednost použitých metod je třeba provést jejich členění do základních celků. Jelikož se jedná v pravém slova smyslu o primární prevenci, je potřeba používat přístupy, které tomuto cíli odpovídají. Použité zásady jsou rozpracovány do jednotlivých bodů.

Na přímé realizaci a kontrole splnění cílů se podílí Školní poradenské pracoviště při ZŠ Krhanice (ŠMP, VP, speciální pedagog, asistenti pedagoga).

Základní cíle preventivního programu školy

Dlouhodobě se snažíme předcházet rizikům sociálně patologických jevů, případně minimalizujeme jejich negativní dopad.

- **Celkově klademe důraz na wellbeing**, snažíme se systematicky žáky vést ke zdravému životnímu stylu, pozitivnímu sociálnímu chování a zdravému rozvoji osobnosti včetně pěstování odpovědnosti za své chování. Naším cílem je podpořit u žáků nejen zdravé návyky,

upevnit životní hodnoty a rozvinout mezilidskou komunikaci, ale i pomoci jim v řešení problémů, zvládnání emocí a jiných krizových situací.

- **Fyzická aktivita** – o přestávkách jsou děti podporovány v protažení a proběhnutí (herní prvky na chodbách, velké přestávky trávené venku).
- **Rozvoj dovedností pro život** = strategie zvládnání stresu – usilujeme o všestranný rozvoj životních dovedností. Ty jsou pojímány jako dovednosti usnadňující pozitivní přizpůsobení chování, které umožní jednotlivci zvládat efektivně úkoly a výzvy každodenního života. Podporujeme rozvoj komunikace a interpersonálních dovedností, rozhodování a kritického myšlení, sebeřízení, řízení emocí, zvládnání stresu a náročných životních situací a v neposlední řadě i sebehodnocení.
- **Vztahy v třídních kolektivech** – péči o dobré vztahy ve třídě nestačí zajistit jednorázovým programem. Budování bezpečného klimatu, které se odráží ve fungování třídních kolektivů, je každodenním úkolem celé školy. Komunitně pojaté třídnické hodiny či jejich alternativy se jeví jako nezbytná součást života třídy. Důležité je diskutovat pravidla o chování žáků k sobě navzájem a pravidelně reflektovat aktuální situace ve třídě.
- **Vztahy mezi žáky a pracovníky školy** – budování důvěry v pedagogické pracovníky chápeme jako nezbytnou součást prevence a deeskalace problémů, protože to, že žáci sami přijdou oznámit či konzultovat nějakou náročnou situaci, je často počáteční impuls pro řešení případů. Důvěru pomáhá budovat dlouhodobě otevřená a respektující komunikace pracovníků směrem k žákům. Je samozřejmé, že škola zajistí znalost možnosti podpory, které nabízí (na koho se obrátit apod.). Snažíme se zvyšovat důvěru žáků v pracovníky školy. Cílem je nastavit prostředí, kde se žáci mohou svěřit či sdílet svoje problémy (schránka důvěry, on-line schránka důvěry, informační nástěnka s různými kontakty a možnostmi pomoci).
- **Podpora wellbeingu učitelů a péče o duševní zdraví učitelů** patří pochopitelně také mezi klíčová témata podpory kvalitní práce školy. Vedle běžných výukových a výchovných činností, které jsou samy o sobě velmi náročné, se dnes apeluje na pracovníky školy, zejména na učitele, aby plnili celou řadu dalších rolí. Je proto nezbytné, aby byla pracovníkům ve škole dostupná podpora wellbeingu, prevence syndromu vyhoření a zdroje pro okamžitou pomoc při akutním problému (např. kolegiální podpora, systematická podpora od vedení školy, možnosti ŠPP směrem k pedagogům, využívání supervize). Pracovníkům jsou k dispozici také kontakty na krizové linky – informační nástěnka. Podpora profesního rozvoje a vzdělávání je také realizována prostřednictvím účasti na seminářích, webinářích, cílených vzděláváních pro sborovny aj.

Rozvoj wellbeingu a podpora duševního zdraví je integrální součástí prevence rizikového chování, protože řada projevů rizikového chování má přímou souvislost s duševním zdravím a pohodou žáka.

Cíle:

a) dlouhodobé

Základními cíli strategie primární prevence sociálně patologických jevů jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu (včetně všech atributů, např. sexuální výchova)
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí (v ŠVP)
- funkční informační systém, funkční systém vzdělávání školních metodiků a výchovných poradců, vícezdrojové a víceleté financování projektů primární prevence.

b) střednědobé

- vytváření a distribuce metodických materiálů
- zapojování rodin do života škol
- proškolení výchovného poradce v rámci specializačního studia dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a možném kariérním růstu
- pravidelné zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů – podle finančních možností a nabídek.

Cílem působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

c) krátkodobé

- zmapování potřeb v oblasti primární prevence
- finanční podpora školních preventivní strategie
- spolupráce se zřizovatelem (obcí)

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování, agresivní chování ke spolužákům nebo pracovníkům školy, v souvislosti s častým používáním IT techniky důraz na kybershikanu,
- b) záškoláctví,
- c) rizikového chování v dopravě
- d) krádeží
- e) kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- f) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu, terorismu, subkultur
- g) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek, např. nikotinových sáčků bez obsahu tabáku a elektronických cigaret i elektronických cigaret bez obsahu tabáku,
- h) netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- i) diváckého násilí,

- j) komerčního sexuálního zneužívání dětí, rizikového sexuálního chování, HIV, AIDS, prostituce, obchodu s lidmi
- k) sebepoškození, sebevražedného chování,
- l) syndromu týraných a zneužívaných dětí,
- m) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí
- n) domácího násilí
- o) psychických krizí – duševních onemocnění žáků,
- p) poruch příjmu potravy.

Vymezení cílové skupiny:

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům, popř. k asistentům pedagoga. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana nebo výskyt návykových látek. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany. Náležitá pozornost je věnována žákům inklinujícím k záškoláctví.

2. Zásady preventivního programu

2.1. Systémová a koordinovaná strategie

Kladení požadavků na děti musí být plánovité, mít vnitřní kontinuitu, musí prolínat celým životem na škole a v neposlední řadě zasáhnout i rodinu dítěte. Práce musí být koordinována, kdy v čele stojí vedení školy a školní metodik prevence. Ti přenášejí a zajišťují jednotlivé aspekty práce mezi ostatní učitelé a vytvářejí strategii práce.

2.2. Aplikace preventivních aktivit v dostatečně raném věku

2.3. Metody, které jsou přiměřené věku, různorodost metod a ochrana proti jejich fetišizaci

Každá metoda, která se používá příliš často, vede k formálnosti, ale i k její fetišizaci. Učitel ji považuje za jedinou dobrou, začne ji bezvýhradně věřit a stává se pro něj fetišem, na kterém odborně ulpívá. Proto je třeba zajistit různorodost metod, a to jejich aktivizací, střídáním a chutí vyzkoušet jiné (čerpání informací v kurzech a seminářích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků).

2.4. Pozitivní alternace modelů chování

U dětí ohrožených svým prostředím se velmi osvědčuje nabídka pozitivního prostředí jako alternace prostředí negativního. Tato nabídka se realizuje převážně v mimoškolní činnosti a musí se počítat s neochotou spolupráce rodiny.

2.5. Výcvik sociálně psychologických dovedností

Do této oblasti patří především výcvik odmítání nabídky, ale i nácvik pro zdravé chování v třídním kolektivu. Celá záležitost se dá aplikovat ve všech hodinách výuky. Jde jen o to zvolit vhodnou motivační strukturu a k celé záležitosti přistoupit nenásilnou formou.

2.6. Nabídka školních a mimoškolních aktivit

Toto je jedna ze stěžejních otázek minimálního preventivního programu. Mimoškolní aktivity jsou organizovány ve školní budově, na přilehlém víceúčelovém hřišti či v TV sálku.

Pro školní rok 2024/2025 jsou připraveny následující aktivity (nabídka se může v průběhu školního roku měnit s ohledem na zájem dětí a aktuální epidemiologickou situaci):

- Florbal
- Taekwon-do
- Hudební a dramatický kroužek
- Angličtina
- Zumba pro děti
- TJ Pupásek – sportovní hry

2.7. Respektování rizikových faktorů

Škola vytipovává rizikové faktory (ohrožení žáci, rizikové lokality v obci a v okolí) a snaží se preventivně působit zejména na základě spolupráce se zřizovatelem školy, Obcí Krhanice, s místním oddělením Policie ČR či příslušným OSPOD.

2.8. Pravdivost poskytovaných informací a zveřejnění poradenských možností

Na tomto úseku musí škola spolupracovat s příslušnými poradenskými centry, dále pak s pedagogicko – psychologickými poradnami, SPC, SVP apod.

Při splnění těchto zásad, které jsou v dalším rozpracovány na jednotlivé etapy, by měla být zaručena alespoň částečná úspěšnost tohoto programu.

3. Aktivita preventivního programu

- důsledné vzdělávání dětí, rodičovské veřejnosti, pedagogických pracovníků
- výchova k etickým a právním normám
- vytváření dovedností v sociální komunikaci
- optimální podmínky pro vzdělávací proces (důraz zejména v období distančního vzdělávání)
- nabídka volnočasových aktivit
- vytváření důvěryhodného vztahu mezi žáky, učiteli, rodiči
- seznámení a uplatňování přiměřené represe
- projektové dny
- společné akce školních družin
- společné akce s MŠ Krhanice
- zapojení školy do projektu Obědy pro děti
- podpora metodických sdružení – spolupráce pedagogů školy, ŠMP, VP a vedení školy při vyhledávání rizik

4. Způsoby realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- *zvyšování sociální kompetence* – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- *posilování komunikačních dovedností* – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- *vytváření pozitivního sociálního klimatu* – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- *formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám* – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- **oblast přírodovědná**
(např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- **oblast zdravého životního stylu**
(např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- **oblast společenskovední**
(proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- **oblast výchovy ke zdravému životnímu stylu**
(postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.), prevence sexuálního zneužívání dětí a mladistvých, HIV/AIDS, prevence prostituce a obchodu s lidmi, sledování epidemiologických situací a doporučení ohledně šíření infekčních nemocí).
- **oblast sociálně právní**
(právní aspekty návykových látek, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- **oblast sociální patologie**
(postoj společnosti ke zneužívání návykových látek, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus, netolismus apod.)
- **oblast informačních technologií**
(bezpečnost v kyberprostoru, kyberšikana, závislosti, apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

výchova ke zdraví
výchova k občanství
přírodověda, přírodopis
vlastivěda
český jazyk
prvouka
výtvarná výchova a výtvarné soutěže
tělesná výchova
chemie
informatika
matematika

5. Skladba plánovaných aktivit ŠPP pro jednotlivé cílové skupiny – žáci

Během školního roku se preventivní programy mohou měnit a doplňovat v souvislosti s aktuální situací ve škole či aktuální nabídky aktivit.

Název programu: **Přednášky a besedy realizované policisty – preventivní program (osobní bezpečí, šikana, virtuální závislosti, kyberšikana, návykové látky, trestní odpovědnost, trestní činnost)**

Typ programu: beseda a přednáška

Realizátor: Policie ČR

Termín: Dle domluvy s lektorem

Název programu: **Saferinternet – konkrétní témata pro jednotlivé ročníky budou domluveny**

Typ programu: seminář

Realizátor: Mgr. Vladimír Vácha

Počet žáků: 5. – 8. ročník

Termín: dle domluvy s lektorem

Název programu: **Preventivní aktivity metodicky prevence v třídnických hodinách zaměřených na rizikové chování**

Realizátor: ZŠ Krhanice

Počet žáků: dle potřeby

Termín: v průběhu školního roku

Název programu: **Kola příležitostí**

Realizátor: MeziČas – nízkoprahové zařízení Benešov

Počet žáků: dle zájmu a potřeby

Termín: 1x týdně během školního roku

Skladba aktivit ŠPP pro jednotlivé cílové skupiny-rodice

V rámci primární prevence je nutné zajistit informační servis pro rodiče, seznámit je s preventivní strategií školy, se školním řádem, rodiče se mohou podílet na preventivní strategii školy, mohou ji svými případnými podněty vylepšovat.

Sekundární prevenci zajišťují následující organizace ve spolupráci se ZŠ Krhanice.

Název programu: Programy pořádané neziskovou organizací Magdalena, Posázaví o.p.s., konzultace v PPP Benešov, nízkoprahové zařízení MEZIČAS Benešov. Nabídka bude upřesněna během školního roku.

Stručná charakteristika programu: Organizace Magdalena nabízí pomoc při řešení problémů s návykovými látkami, PPP nabízí odborné a vzdělávací kurzy, zařízení MEZIČAS nabízí pomoc a podporu při řešení problémů.

Realizátor: PPP Benešov, Magdalena o.p.s., nízkoprahové zařízení MEZIČAS

Termín konání: v průběhu školního roku

Název programu: společnost Posázaví o. p. s. v průběhu roku nabízí semináře pro rodiče týkající se rizikových jevů, problémům s výchovou atd.

Realizátor: Posázaví o. p. s.

Termín konání: v průběhu školního roku – informace jsou zveřejňovány na webu školy a případné odkazy na on-line připojení či další informace jsou zasílány ještě hromadně rodičům e-mailem.

Název programu: Vánoční trh

Stručná charakteristika: Trh s výrobky žáků ze všech ročníků, školní kavárna a čajovna pro rodiče ve škole

Realizátor: Unie rodičů při ZŠ Krhanice

Termín konání: listopad /prosinec 2024

Skladba aktivit ŠPP pro jednotlivé cílové skupiny-pedagogové

Podle aktuální nabídky vybere MP vhodné semináře a přednášky v návaznosti na aktuální potřeby školy.

6. Metody preventivního programu

Metody lze v souvislosti s doporučením MŠMT členit do tří vývojových etap.

Ve všech etapách je kladen důraz na wellbeing.

1. Výchova ke zdravému životnímu stylu, sexuální výchova, vytváření vhodného sociálního klimatu a důsledné zjišťování rizikových faktorů (např. špatné rodinné prostředí, nezjištěné vývojové poruchy apod.).

zajišťuje: výchovný poradce, třídní učitelé 1. – 3. ročníku, vychovatelky ŠD

2. Rozvoj etického a právního vědomí, vytváření občanských postojů, pokračovat ve výchově ke zdravému životnímu stylu, sexuální výchova, odhalení a snaha po vyloučení rizikových faktorů, úzká spolupráce s rodiči, nabídka volnočasových aktivit, aplikace zásad sociálního učení, zavedení individuálních konzultací

- prevence sexuálního zneužívání mládeže, sexuálního rizikového chování, prevence HIV/AIDS a obchodu s lidmi.

zajišťuje: výchovný poradce, metodik prevence, učitelé 4. – 7. ročníku, vychovatelé ŠD

3. Rozvoj osobnostní hodnotové orientace žáků, výchova k odpovědnosti za zdraví své a ostatních, vytváření modelů výchovy a chování, aktivní sociální orientace a chování, sledování rizikových skupin žáků a boj proti šikaně a nevhodnému chování, mimoškolní výchova, systematická profesní příprava, poradenství a pozitivní vztah žák – škola – rodina.

zajišťuje: výchovný poradce, ŠMP, učitelé 8. – 9. ročníku.

Tyto metody jsou pouze stručným výčtem. Je nepochybné, že se prolínají a postupně na sebe pyramidálně navazují. Velkou roli v očekávané úspěšnosti těchto metod má příprava učitelů, vychovatelů a dalších pracovníků, kteří přicházejí s žáky do styku. Jako prioritní metody lze uvést poradenskou a terapeutickou činnost, včasné odhalování specifických a dalších poruch a jejich odstraňování, metody sociálního učení. V neposlední řadě je systematická práce v duchu wellbeingu.

7. Formy preventivního programu

- Soustavné sledování individuálních potřeb žáků, intervence při výskytu problému, práce s žáky ohroženými školním neúspěchem, sledování individuálních potřeb při distančním vzdělávání žáků
zodpovídá: všichni učitelé

- Školní poradenská činnost
zodpovídá: ředitelka školy, ŠPP
- Zahrnutí problematiky do školního řádu
zodpovídá: ředitelka školy, VP, ŠMP.
- Další vzdělávání ped. pracovníků
zodpovídá: ředitelka školy
- Koordinace činnosti na úseku prevence
zodpovídá: ředitelka školy, ŠPP.
- Zájmové kroužky, mimoškolní činnost, volnočasové aktivity
zodpovídá: ředitelka školy, VP, učitelé, ŠMP.
- Optimalizace vztahů učitel-žák-rodice
zodpovídá: ředitelka školy, VP, tř. učitelé, ŠPP.
- Zvýšená pozornost a práce s handicapovanými, vývojově postiženými, se žáky se s poruchami učení a s dětmi z odlišného sociokulturního prostředí.
zodpovídá: VP, učitelé a vychovatelé.
- Možnost diskrétních rozhovorů s dítětem
zodpovídá: ředitelka školy, VP, ŠMP, učitelé.
- Soustavně působit v oblasti zdravého životního stylu, poskytování rychlé intervence, rozhodovat o režimových záležitostech školy a klasifikace z pohledu zdravotních a bezpečnostních potřeb žáků.
zodpovídá: ředitelka školy, VP, učitelé.
- Soustavné vysvětlování právních a etických norem žákům, přiměřeně jejich věku a úrovni jejich osobnostního rozvoje.
zodpovídají: pedagogičtí pracovníci.
- Sebehodnocení a sebereflexe žáků (pravidelná činnost)
zodpovídají: pedagogičtí pracovníci.
- Třídnické hodiny
zodpovídají: třídní učitelé

Tyto formy jsou jen stručným výčtem. Je pochopitelné, že se musí prolínat, vzájemně podporovat a nemohou být používány izolovaně. Každý pedagogický pracovník musí provádět autoreflexi používaných forem a v případě nutnosti své postupy konzultovat s vedením školy či s výchovným poradcem a se školním metodikem prevence. Na konci vymezeného časového úseku provádějí žáci sebehodnocení.

8. Prostředky preventivního programu

(Výčet nosných prostředků)

- Besedy, upřednostňuje interaktivní
- Zájmové kroužky
- Výklad a přednáška (výjimečně, měly by následovat formy aktivního sociálního učení)
- Terapeutická komunita v oblasti sociálního učení
- Hry
- Třídní schůzky a konzultace
- Výlety, exkurze
- Pobytové akce s teambuildingem, dle možností LVK či ŠvP nebo stmelovací kurzy
- Řešení ve spolupráci s psychologem, lékařem či jiným odborníkem
- Sebevzdělávání a autoregulace
- Názor – využití filmu, videa, literárních pořadů, divadelních představení apod.
- Režimová opatření školy – např. činnost dětí o přestávkách a jejich diagnostické sledování
- Třídnické hodiny
- Projektové dny
- Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování a wellbeingu

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci:

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování, výchova k odpovědnému sexuálnímu chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií)
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- na základně průzkumu zaměřeného na zneužívání návykových látek věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření a užívání nikotinových sáček či elektronických cigaret. Po zkušenostech nadále pokračovat v osvětě v rámci hodin Vko, VkZ , popř. i v ostatních předmětech.
- dovednost volby správné životosprávy – poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie (blok v rámci hodin Vko, videokonference)
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS (absolvování vybraných pořadů dle nabídky na základě zkušeností s jejich úrovní z minulých let.)
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, teambuildingových pobytů, lyžařského výcvikového kurzu, projektových dní, atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce, patronát starších žáků nad mladšími – osvědčila se akce „Devátáci, patroni prvňáčků“)
- široká nabídka volnočasových aktivit (škola, externí lektori, místní organizace)
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a vědomostních soutěžích
- ekologická výchova (výukové programy s tématy EVVO, zapojení do vyhlášených ekologických soutěží, pokračovat v projektu Recyklohraní), práce Ekotýmu.
- školní parlament – rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci možných problémů ve třídách.

Tyto prostředky jsou natolik různorodé, že je nelze od sebe příliš oddělit. Celá řada z nich je zapracována ve vnitřní dokumentaci školy. Proto ředitelka školy **ukládá všem pracovníkům školy pravidelně studovat tyto předpisy a řídit se jimi.**

9. Konkrétní úkoly preventivního programu

Všichni vyučující mají uloženo:

- Vzdělávat se v oblasti prevence rizikového chování – sledovat aktuality
- Důsledně realizovat vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu, včetně sexuální výchovy.
- Sledovat duševní stav žáků, upozorňovat na možné psychické problémy.
- Vytvářet podmínky pro příznivé pracovní podmínky a zdravý pracovní režim žáků i učitelů, snažit se budovat se žáky pozitivní klima ve škole.
- Aplikovat vhodné a dostupné formy propagace zdravého životního stylu.
- Důsledně informovat rodiče žáků o faktorech a aktivitách školy, které mají vliv na vývoj žáků v této oblasti.
- Využívat v případě potřeby i dobu, kdy nejsou konzultace, k rozhovorům s rodiči k dané tématice a k postojům jejich dítěte.
- Vytvářet podmínky ve svých předmětech k nenásilné výchově proti drogové závislosti a ostatním sociálně patologickým jevům.
- Pořádat osvětové akce (se souhlasem školního poradenského pracoviště).
- Pravidelně neformálně informovat kolegy a vedení školy o možném problému či rizikovém faktoru z oblasti prevence drog či sociálně patologických jevů (šikana, kyberšikana, týrání dítěte apod.).
- Důsledně kontrolovat dodržování zákonů a předpisů o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, včetně plnění oznamovací povinnosti a seznamování s ním v rámci společenskovední vzdělávací oblasti etické a právní výchovy.
- Důsledně a včasnou kontrolou potírat kuřáctví, požívání alkoholu a jiných návykových látek, včetně nikotinových sáčků.
- Poskytovat prostřednictvím VP a vedení školy potřebné materiály oddělením sociální prevence, obci, oddělením péče o děti, kurátorům mládeže a policii.
- Informovat rodiče vhodnou formou o následujícím sdělení:
V případě, že byl zjištěn defekt v uvedené tématice, tedy, že dítě pobírá drogy, či je dealerem nebo jiné zjištění v oblasti sociálně patologických jevů, bude celá situace řešena diskrétním pohovorem dítěte se školní metodičkou prevence a ředitelkou školy (popř. zástupkyní ředitelky školy). Při důvodném podezření budou kontaktováni rodiče a budou upozorněni na obecnou nebezpečnost či porušení zákona. V případě negativní reakce rodičů škola uvědomí příslušný odbor péče o dítě a Policii ČR. V případě akutního nebezpečí pak škola kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče. V případě dealerství nebo podezření na porušení zákona (ohrožení mravní výchovy) nebo zanedbání povinné péče škola uvědomí příslušný OSPOD, zřizovatele školy Obec Krhanice a Policii ČR.
Škola bude postupovat podle krizového plánu školy, který je přílohou MPP.
- Vytvářet žákům přiměřené prostředí pro případné distanční vzdělávání s ohledem na možnosti žáků a jejich zákonných zástupců.

Členům Školního poradenského pracoviště při ZŠ Krhanice je uloženo:

- Koordinovat činnost všech vyučujících a průběžně sledovat plnění svěřených úkolů.

- Na konci školního roku provést hodnocení aktivit v rámci MPP.
- Hledat a organizovat formy dalšího vzdělávání v této oblasti.
- Předávat nezbytné informace z dané oblasti všem pedagogickým pracovníkům.
- Doporučovat vhodné vzdělávací aktivity z oblasti prevence všech sociálně patologických jevů, zejména těch, které jsou vyhodnoceny jako aktuální.
- Informovat pedagogické pracovníky o nejnovějších výsledcích průzkumů, výzkumu, odborných statích.
- Hledat formy spolupráce a po jejich realizaci navázat společnou metodiku s odbornými pracovišti, případně s neziskovými organizacemi a spolky, či občanskými sdruženími.
- Seznámit se s metodickými pokyny vydanými MŠMT.

Zástupkyni ředitele je uloženo:

- Důsledně kontrolovat činnost všech vyučujících v dané oblasti.
- Při hospitacích si všímat plnění prvků minimálního preventivního programu.
- Při kontrolách učebních plánů učitelů sledovat zapojení dané problematiky.
- Vytvořit učitelům podmínky pro aplikaci výchovy ke zdravému životnímu stylu.

Všem pedagogickým pracovníkům je uloženo:

O zjištěných problémech, podezřeních apod. vždy nejdříve informovat ředitelku školy či jejího statutárního zástupce. Jakékoliv informace z této problematiky nelze rozšiřovat mezi nezúčastněné rodiče či jiné osoby. Jedná se o důvěrné informace (ochrana dat), na které se vztahují zákonné předpisy. Jejich porušením se vystavujete trestnímu stíhání.

S aktuální verzí MPP byli pedagogičtí pracovníci seznámeni a plán nabývá platnosti dnem 1. 9. 2025.

Mgr. Bc. Věra Ráblová,
ředitelka školy a ŠMP

Evaluace

Zpráva o realizaci preventivního programu (ŠPP) ZŠ Krhanice

Preventivní program zpracovaný pro naši školu pro školní rok 2024/2025 se zaměřil na předcházení následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- **agresivní chování, vztahy v kolektivu** – situace řešena nejaktivněji v I. třídě – schůzky s rodiči, aktivity se žáky
- šikana, **kyberšikana**, rasismus, **vandalismus**
- **závislosti na sociálních sítích**, netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- xenofobie – v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině a nově příchozími žáky – uprchlíky z oblastí zasažených invazí vojsk Ruské federace
- kriminalita, delikvence užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky).
- **záškoláctví**
- **zanedbávání rodinné péče**
- **psychická nepohoda žáků**

Podle různých šetření a průzkumů pedagogů školy byl stanoven jednoznačný závěr, který je a zůstává stále aktuální i do budoucna: Je nutné program orientovat v první řadě na mezilidské vztahy ve školním kolektivu, zejména na předcházení agresivnímu chování žáků a spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Důsledně kontrolovat absenci žáků a důvody jejich absence. Dbát na včasné omlouvání žáků. V rámci spolupráce s rodinou ohrožených žáků je třeba jednat neprodleně, opakovaně a důsledně. V případě nezdaru a problémů navázat bezprostřední spolupráci s OSPOD, SVP nebo PPP. Dále je nutné neustále žáky vzdělávat v oblasti bezpečného pohybu na internetu a sociálních sítích, vysvětlovat žákům, co všechno je již kyberšikana. V neposlední řadě je nutné neustále sledovat duševní zdraví - psychickou pohodu či nepohodu žáků, aktuálně a objektivně na ni reagovat, situaci sledovat a v žádném případě nepodceňovat. Pedagogové se snaží ve škole neustále pracovat na wellbeingu, podporovat ho a vést žáky ke spoluzodpovědnosti za bezpečné a pohodové klima ve škole.

Škola se i ve školním roce 2024/2025 zapojila do výzkumné studie zaměřené na sociální sítě a duševní zdraví, kterou vede Katedra psychologie Univerzity Palackého v Olomouci.

Studie si klade za cíl sledovat z dlouhodobého hlediska symptomy a dopady času stráveného na sociálních sítích v souvislosti s vybranými charakteristikami duševního zdraví dospívajících. Z oblasti duševního zdraví se zaměří na mapování depresivity, úzkostnosti, osamělosti a fenoménu FoMO neboli strachu z promeškání. V souvislosti s duševním zdravím se část studie zaměří také na mapování výskytu sebepoškozování a kyberagrese.

Souvislosti s nezdravým užíváním sociálních sítí s vybranými proměnnými duševního zdraví jsou sledovány u žáků 6., 7. a 8. ročníku během jednoho kalendářního roku.

Rozvoj wellbeingu a podpora duševního zdraví je integrální součástí prevence rizikového chování, protože řada projevů rizikového chování má přímou souvislost s duševním zdravím a pohodou žáka.

Na základě výsledků práce školního metodika prevence (kauzuistiky) se stala hlavním tématem preventivního programu opět *prevence agresivního chování žáků k sobě navzájem. Prevence agresivního chování byla a je kladena na přední místo.*

Dále se pozornost soustředovala na žáky z odlišného sociokulturního prostředí. V rámci možností, které škola má, je snaha u takových žáků sledovat jejich aktuální situaci, co nejdříve reagovat a poskytovat různé formy pomoci.

Při podezření nebo výskytu sociálně patologických jevů u žáků se škola snaží bez zbytečných odkladů provést krizovou intervenci. Ve školním roce 2024/25 proběhlo ve škole několik jednání se žáky, kdy se vyskytlé problémy projednávaly se zákonnými zástupci, popř. s dalšími institucemi (SVP, OSPOD). Ve většině případů se jednalo právě o řešení agresivního chování nebo o podezření na zanedbávání péče. Dále byly poskytovány konzultace pro vyučující i zákonné zástupce žáků.

Není účinné čekat až na samotný problém, je třeba vytypovávat budoucí krizové situace a efektivně jim předcházet. Zde je nadmíru důležitá komunikace se žáky, s rodiči, s ostatními spolužáky, osvědčila se i spolupráce se zřizovatelem školy.

Ve škole fungují zavedené třídnické hodiny, efektivně působí i mimoškolní aktivity, kdy vyučující (zejména třídní učitel) tráví se žáky čas i mimo klasické vyučování a školní prostředí.

Jako důležitou součást preventivní práce vnímáme i snahu o předcházení školní neúspěšnosti žáků.

Obrázek: <https://www.wellbeingveskole.cz/infografika-oblasti-skoly/>

Zařazení prevence do výuky

V předmětu Výchova k občanství v 6. až 9. ročníku probíhaly diskuse pod vedením učitele na témata, která se přizpůsobují aktuálním potřebám a situacím.

V hodinách předmětu Výchova ke zdraví byly hodiny věnovány prevenci návykových látek a závislostí, problematice onemocnění AIDS, šikaně a osobního bezpečí. Žáci se zabývali také vlivy reklamy a způsoby, jak se nenechat ovlivnit. Výuka byla vedena formou diskuse pod vedením učitele, žáci pracovali s informacemi z různých zdrojů – vlastní příspěvky do diskuse, pomůcky – časopisy, informační brožury, internetové stránky, učebnice, odborná literatura, vlastní projekty aj.

V rámci rozvoje digitálních kompetencí probíhá napříč předměty i rozvoj digitálního wellbeingu (jak užívat technologie bezpečně s ohledem na svou duševní pohodu). Vzhledem k životnímu stylu dnešních dětí je rozvoj digitálního wellbeingu jedním z klíčových prvků budování wellbeingu jako celku. Je neustále třeba připomínat rizikové chování v kyberprostoru a rizikové chování vyskytující se v souvislosti s používáním digitálních technologií. V souvislosti s pohybem dětí v digi světě je podporování i návyk zdravého spánku

V hodinách tělesné výchovy se vyučující snaží fyzickou aktivitou podporovat duševní zdraví a wellbeing. Hodiny jsou organizovány s vědomím podpory duševního zdraví dětí, tedy s cílem motivovat děti ke cvičení a pokusit se vytvořit z pohybu pravidelný návyk.

1. a 2. stupeň

Témata prevence sociálně patologických jevů jsou zařazena do výuky v předmětech: Prvouka, Přírodověda, Výchova k občanství, Výchova ke zdraví, Přírodopis, Přírodověda, Chemie. Vedení školy se ve spolupráci s třídními učiteli, školním metodikem prevence i výchovnou poradkyní věnuje prevenci záškoláctví, v případě nebezpečí výskytu záškoláctví probíhá úzká spolupráce s rodiči.

Celkové hodnocení MPP

Minimální preventivní program je průběžně doplňován o novelizované přílohy Metodického pokynu MŠMT k prevenci rizikového chování.

Kladně můžeme hodnotit programy na 1. i 2. stupni, které v uplynulém školním roce probíhaly (viz tabulka celkového přehledu). Je nutné ocenit přístup třídních učitelů k diskusi se žáky nad tematikou sociálně patologických jevů a snahu o vytváření pozitivního klimatu ve škole.

Jako přínosnou škola hodnotí spolupráci se zřizovatelem, Obcí Krhanice, a to zejména v oblasti řešení problematiky nikotinismu (cigarety, nikotinové sáčky) v okolí školy a v oblasti řešení vandalismu.

Žáci mohli využívat i **schránku důvěry** nebo informace týkající se prevence sociálně patologických jevů umístěné na nástěnce proti hlavnímu vchodu školy, které jsou průběžně aktualizovány.

Vedle hlavního vchodu je na stěně síť, kde mohou získat aktuální informace **rodiče žáků**.

Prostřednictvím internetu může kdokoli sdělit své problémy nebo podezření na problém i díky projektu „**Nenech to být**“, kam je škola zaregistrovaná.

Jako prevence sociálního vyloučení z kolektivu může být chápána i dlouholetá spolupráce školy s nadací Women & Women, která zajišťuje hrazení školních obědů pro děti, jejichž rodiny se ocitly v nepříznivé finanční situaci.

Důležité je u žáků povědomí, že mohou kdykoliv vyhledat ve škole osobu, které důvěřují, a o svých pocitech, problémech či prožitcích ji informovat. **Každý problém, pokud je znám, se ihned řeší.**

Preventivní program školy je vyhodnocován elektronicky na portálu www.preventivni-aktivity.cz (klinika adiktologie), kde je k dispozici výkaz za příslušný školní rok.

Legislativa

Zákony:

Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek v platném znění

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65>

Zákon č. 561/2004 Sb. – Školský zákon v platném znění

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících v platném znění

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

Vyhlášky

Vyhláška č. 72/2005 Sb. - Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72/zneni-20210101>

Literatura, webové stránky, kontakty

1. Literatura pro oblast školního šikanování

Základní literatura

- Kolář M. (2011). Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál.

Poznámka: Pro pracovníky v ústavní a náhradní rodinné péči může být užitečná kapitola Pastřácké šikany v knize Bolest šikanování (Portál, 2001, 2005).

Doporučená literatura (knihy, sborníky, studie, závěrečné zprávy)

- Kavalír, A. (Eds.) (2009). Kyberšikana a její prevence – příručka pro učitele. Plzeň: Dragon press s.r.o.
- Kolář, M. (2013). Výcvik odborníků v léčbě šikany. Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií.
- Kolář, M. (2012). Net story: Příběhy ze světa internetu. Praha: NCBI.
- Kolář, M. (2001, 2005). Bolest šikanování. Praha: Portál.
- Kolář, M. (2009). Skrytá podstata Hradeckého školního programu proti šikanování. In: Phillipová, L., Janošová, P. (Eds.) Šikana jako etický, psychologický a pedagogický problém. Sborník příspěvků z konference v Praze 19.3. 2009. Praha: Tribun EU.
- Kolář, M. (2005). Školní násilí a šikanování. Ostrava: CIT, Ostravská univerzita.
- Kolář, M. (Ed.) (2004) Školní šikanování. Sborník z první celostátní konference konané v Olomouci na PdF UP 30.3. 2004. Praha: Společenství proti šikaně. 10-12.
- Kolář, M. (2000, 1997). Skrytý svět šikanování ve školách. Praha: Portál.
- Kolář, M. (2003). Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních. Praha: MŠMT ČR.
- Kolektiv autorů (2012). Elektronická šikana a jak jí řešit. (Metodický materiál.) Praha: NCBI.
- Kopecký, K., Krejčí, V. (2010). Rizika virtuální komunikace. (Příručka pro učitele.) Olomouc: Net Univerzity. [cit. 2.12. 2012] <http://www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni>
- Krejčí, V. (2010). Kyberšikana – kybernetická šikana. Olomouc: E-Bezpečí. [cit. 2.12. 2012] Dostupný z WWW – <http://www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/materialy-pro-studium-studie-atd>
- Parry, J., Carrington, G. (1997). Čelíme šikanování: Sborník metod. Praha: IPPP: Portál.
- Philippová, L., Janošová, P. (Eds.) (2009). Šikana jako etický, psychologický a pedagogický problém. Sborník příspěvků z konference konané 19. 3. 2009 v Praze. Brno: Tribun EU.
- Rogers, V. (2011). Kyberšikana. (Pracovní materiály pro učitele a žáky.) Praha: Portál.
- Říčan, P., Janošová, P. (2010). Jak na šikanu. Praha: Grada.
- Říčan, P. (1995). Agresivita a šikana mezi dětmi. Praha: Portál.

Doporučená literatura (časopisy)

- Kolář, M. (2010). Bolest kyberšikany. Informační bulletin 1. Úřad pro ochranu osobních údajů.
- Kolář, M. (2010). Ve škole: Šikana, nebo jen škádlení? Psychologie dnes 2 (16), 56-59.
- Kolář, M. (2009). Šikana v mateřské škole: diferenciální diagnostika – jak rozlišit šikanování od škádlení? Řízení mateřské školy (20. aktualizace). Praha: nakladatelství dr. Josef Raabe.
- Kolář, M. (2009). Zlo či dobro, šikanovanie alebo doberanie? In: Sociálna prevencí 1. Bratislava: Národné osvetové centrum.
- Kolář, M. (2007). Český školský program proti šikanování. Perspektivy. In: Sociálna prevencia. Bratislava: Národné osvetové centrum.
- Kolář, M. (2007). Český školní program proti šikanování. Právo a rodina, 3.
- Kolář, M. (2006). Jak na šikanu? Psychologie dnes 2 (12), 16-18.
- Kolář, M. (2005) Devět kroků při řešení počáteční šikany aneb pedagogická **chirurgie. Prevence 7 (2), 3-7.**
- Miovský, M. a kol. (2012). Návrh doporučené struktury MPP prevence rizikového chování pro ZŠ. Praha: Klinika adiktologie 1.LF KU

2. Webové stránky s tematikou školní šikany a kyberšikany

Společenství proti šikaně, www.sikana.org

E-Nebezpečí pro učitele, www.e-nebezpeci.cz

Národní centrum bezpečnějšího internetu, www.ncbi.cz

3. Wellbeing - <https://www.wellbeingveskole.cz/wellbeing-ve-skole-jak-na-pozitivni-pristup-k-uceni-i-k-zivotu-publikace/>

4. Kontakty

Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz

Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz

Internet poradna, www.internetporadna.cz

Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu, www.Horka-linka.cz

Poradna E-Bezpečí - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu, www.napisnam.cz

116 000 Linka pomoci pro metodiky prevence ve školství a pedagogické pracovníky (služba pro rodinu a školu, tedy pro učitele, vychovatele, žáky, studenty, rodiče)

KONTAKTY - ODBORNÉ PORADENSTVÍ

➤ OSPOD Benešov

Aktuální informace: <http://www.kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/ospod-benesov>

➤ OSPOD Praha – západ

Aktuální informace: www.mestocernosice.cz/mesto/mestsky-urad/struktura-informace-odboru/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti/

➤ STŘEDISKO VÝCHOVNÉ PÉČE BENEŠOV

Kontakty SVP

Adresa:

- Středisko výchovné péče
- Malé náměstí 1783
- 256 01 Benešov

- Masarykovo náměstí 1 (Piaristická kolej)
- 256 01 Benešov

Vedoucí střediska

Speciální pedagog - etoped

- Mgr. Jana Tůmová
- Tel: 775 583 116
- Email: jana.tumova@ddsedlec.cz

Speciální pedagog - etoped

- Mgr. Monika Veselá
- Tel: 778 532 633
- Email: monika.vesela@ddsedlec.cz

Psycholog

- PhDr. Andrea Mládková
- Email: andrea.mladkova@ddsedlec.cz

Psycholog

- Mgr. Marek Stránský
- Tel: 778 770 409
- Email: marek.stransky@ddsedlec.cz

PEDAGOGICKO PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

Pedagogicko psychologická poradna Středočeského kraje

<http://www.pppstredoceska.cz>

Ředitelství

Jaselská 826, 280 02 Kolín IV

tel./fax: 321 717 168

e-mail: reditelstvi@pppsk.cz

webové stránky: www.pppstredoceska.cz

Kontakty na jednotlivá pracoviště PPP

Pracoviště: Benešov

Adresa: Černoletská 1997, 256 01 Benešov

Telefon: 317 722 904

Fax: 317 711 020

Mobil: 737764262

e-mail: benesov@pppsk.cz

Pracoviště: Vlašim

Adresa: Luční 1699, Vlašim

Telefon: 317 844 895

Mobil: 603704578

Pracoviště: Jilové u Prahy

Adresa: Šenflukova 220, Jilové u Prahy

Telefon: 720 954 275

e-mail: jilove@pppsk.cz

Mgr. Jiří Chvála - psychoterapie

Žižkova 532, 25601, Benešov

Poradna je umístěna v 1. patře. Vchod do budovy od autobusového nádraží. –

www.jirichvala.cz

Mobil

+420 728 944 060

Email

info@jirichvala.cz

MUDr. Dagmar Křížková (Benešov)

Provozuje psychiatrickou a sexuologickou ambulanci.

Benešov, Tyršova 2070

- +420 317 728 362
-

PhDr. Věra Tawilová (Benešov)

Provádění dopravně psychologického vyšetření řidičů z povolání.

Benešov, Malé náměstí 1700

- +420 317 724 281
- www.lpsychocentrum.cz
- info@lpsychocentrum.cz

MUDr. Růžena Munduchová (Benešov)

Provoz psychologické ordinace.

Benešov, Malé náměstí 1700

- +420 317 724 225

PhDr. Karel Kříž (Benešov)

Provoz psychologické ordinace. Benešov, Malé náměstí 1700

- +420 317 724 135

[MUDr. Lada Zahálková \(Benešov\)](#)

Nabídka diagnostické a léčebné péče v oboru dětské psychiatrie.

Benešov, Máchova 400

- +420 317 700 681
- lada.zahalkova@seznam.cz

[MUDr. Radka Šafandová \(Benešov\)](#)

Provoz psychiatrické ordinace.

Benešov, Masarykovo náměstí 1044

- +420 317 726 350

[Clinterap, s.r.o. \(Benešov\)](#)

Provoz psychiatrické ordinace.

Benešov, Máchova 400

- +420 317 724 435

Magdaléna o.p.s.

Obecně prospěšná společnost Magdaléna je nestátní nezisková organizace, která působí ve Středočeském kraji a v Praze a poskytuje ucelený systém zdravotních a sociálních služeb **v oblasti prevence a léčby různých typů závislostí.**

<http://www.magdalena-ops.eu/cz/kontakt>

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež MeziČas

- Preventivní a poradenské programy pro ohrožené děti a mládež
- Ambulantní (klub) a terénní forma

Bc. Ilga Rybáčková, vedoucí programu

Mobil: **+420 605 956 637**

Klub MeziČas: **+420 739 570 998**

Adresa: Na Bezděkově 2004, 256 01 Benešov

PLÁN PROTI ŠIKANĚ, KYBERŠIKANĚ

Příloha Preventivního programu ZŠ Krhanice

Základní body specifické primární prevence šikanování:

- všichni pedagogové odborně pracují na předcházení konkrétního problému (školního šikanování)
- respektují přitom věk dětí, konstelaci třídy, klima ve třídě
- těžištěm specifické primární prevence jsou třídnické hodiny
- další důležitou součástí je práce ve výukových předmětech, které mají významný vztah k prevenci sociálně patologických jevů (výchova k občanství, výchova ke zdraví, informatika, tělesná výchova, prvouka atd.)
- v předmětech informatika pracovat s pojmem kyberšikana (*etický kodex pro práci žáků i učitelů s informacemi*)
- v dalších předmětech je prevence realizována prostřednictvím průřezových témat podle Rámcového vzdělávacího programu školy, jako je například výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova
- zapojení školy do projektu organizací zabývajících se prevencí SPJ – dle aktuální situace a možností

Prevence v třídnických hodinách:

Třídnické hodiny nejsou součástí rozvrhu hodin, zařazují se podle aktuální potřeby.

- systematická práce se třídou (nutná spolupráce všech učitelů vyučujících ve třídě)
- práce se skupinovou dynamikou třídy (práce se vztahy mezi žáky ve skupině)
- podporovat růst pozitivních vztahů ve třídě (práce s demokracií ve skupině v pozitivním slova smyslu)

Školní poradenské služby:

- všichni pedagogové spolupracují jak s metodičkou prevence školy a s výchovnou poradkyní, tak s vedením školy (spolupráce se speciálním pedagogem v rámci školního poradenského pracoviště)
- škola poskytuje podle svých možností individuální, skupinové i komunitní služby žákům i rodičům

Krizové plány školy – postupy při zjištění výskytu sociálně patologického jevu ve škole

A. Krizový plán školy

ŠIKANA

I. Scénář pro počáteční stádia šikany, kyberšikany

1. Rozhovor s informátorem a s oběťmi (třídní učitel, školní metodik prevence).
2. Nalezení vhodných svědků a rozhovor s nimi.
3. Ochrana oběti.
4. Individuální rozhovor s agresory (třídní učitel, školní metodik prevence).
5. Schůzka rodičů agresora a výchovné komise (třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy). Pokud je agresorů více, jsou zváni postupně.
6. Seznámení rodičů s problémem.
7. Postupné vyjádření všech pedagogů.
8. Vyjádření agresora.
9. Vyjádření rodičů agresora.
10. Rozhodování komise za zavřenými dveřmi.
11. Seznámení agresora a rodičů agresora se závěry komise.
12. Rozhovor s rodiči obětí.
13. Oznámení a potrestání agresora před třídou (třídní učitel).
14. Práce s celou třídou.

II. Scénář pro pokročilá stádia šikany

1. Ukončit násilí.
2. Poskytnout první pomoc oběti – zajistit první pomoc, volat záchranku, zajistit doprovod zraněného dítěte do nemocnice, informovat rodiče oběti.
3. Zapamatovat si svědky incidentu.
4. Přivolat zaměstnance školy.
5. Vyhodnotit situaci.
6. Vybrat koordinátora krizové situace, všechno zaznamenávat.
7. Vyhledat a zajistit svědky.
8. Zajistit izolaci svědků.
9. Informovat Policii ČR, orgán sociálně-právní ochrany dětí.
10. Umožnit vyšetřování policii, zajistit přítomnost zástupce sociálně-právní ochrany dětí

B. Krizový plán školy

NIKOTINISMUS

Postup při konzumaci tabákových výrobků ve škole

- Ve vnitřních a vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit, proto při přistižení žáka při konzumaci cigaret a jiných tabákových výrobků, včetně elektronických cigaret a nikotinových sáčků bez obsahu tabáku musíme mu v další konzumaci zabránit.
- O události sepiše metodik prevence zápis, který si založí.
- Školní řád obsahuje ustanovení o zákazu kouření v prostorách školy a postihy za porušení tohoto zákazu.
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka o porušení zákazu kouření.
- Při opakovaném přistižení, nebo v závažných případech škola informuje orgán sociálně právní ochrany.
- Následují sankce za porušení zákazu konzumace tabákových výrobků, stanovených školním řádem – snížená známka z chování.

C. Krizový plán školy

ALKOHOL

Postup při konzumaci alkoholu ve škole

- Ve vnitřních a vnějších prostorách školy je zakázáno užívání alkoholu, proto při přistižení žáka při konzumaci alkoholu, musíme mu v další konzumaci zabránit.
- Školní řád obsahuje ustanovení o zákazu konzumace alkoholu ve škole a postihy za porušení tohoto zákazu.
- Pokud žákovi hrozí akutní nebezpečí (vyhodnotí pedagogický pracovník), žák je ohrožen na zdraví a životě, zajistí nezbytnou pomoc a zavolá lékaře.
- Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, přivolá se zákonný zástupce žáka, aby si ho vyzvedl, popřípadě se pomoc žádá od orgánu sociálně právní ochrany, pokud zákonný zástupce žáka není k zastížení.
- O události sepiše metodik prevence zápis, který si založí.
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka o porušení zákazu konzumace alkoholu.
- Při opakovaném přistižení škola informuje orgán sociálně právní ochrany.
- Následuje sankce za porušení zákazu konzumace alkoholu stanovený školním řádem – snížená známka z chování.

D. Krizový plán školy

OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY

Postup při konzumaci omamných a psychotropních látek ve škole

- Ve vnitřních a vnějších prostorách školy je zakázáno užívání OPL, proto při přistižení žáka při konzumaci a OPL, musíme mu v další konzumaci zabránit.
- Návykovou látku musíme zajistit.
- Školní řád obsahuje ustanovení o zákazu konzumace OPL ve škole a postihy za porušení tohoto zákazu.
- Pokud žákovi hrozí akutní nebezpečí (vyhodnotí pedagogický pracovník), žák je ohrožen na zdraví a životě, zajistí nezbytnou pomoc a zavolá lékaře.
- Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, přivolá se zákonný zástupce žáka, aby si ho vyzvedl, popřípadě se pomoc žádá od orgánu sociálně právní ochrany, pokud zákonný zástupce žáka není k zastížení.
- Události sepíše metodik prevence zápis, zajistí vyjádření žáka, který si založí.
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka o porušení zákazu konzumace OPL, a vše nahlásí orgánu sociálně právní ochrany dítěte.
- Následuje sankce za porušení zákazu konzumace OPL stanovený školním řádem – snížená známka z chování.

Postup při nálezu OPL v prostorách školy

- při nálezu látky, kterou můžeme považovat za OPL, vyrozumíme vedení školy,
- látku vložíme od obálky, zapečetíme, uschováme v trezoru a zapíšeme datum, čas a místo nálezů,
- vyrozumíme policii ČR, která provede zajištění látky.

Postup při zadržení OPL u žáka

- Při nálezu látky u žáka, kterou můžeme považovat za OPL, vyrozumíme vedení školy.
- Sepíšeme záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla OPL nalezena, datum, čas místo nálezů a jméno žáka s jeho podpisem. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy, nebo zástupce ředitele školy.
- Vyrozumíme zákonného zástupce žáka a policii ČR, která provede zajištění látky.

E. Krizový plán školy

ŠIKANA UČITELE

- Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků musí být chápána jako celostní problém, který se týká všech členů školy.
- Není pouze výsledkem osobnostních charakteristik učitele nebo jeho sociálních či pedagogických kompetencí, jak bývá někdy interpretována. Neměla by být proto v žádném případě považována za individuální záležitost konkrétního pedagoga, kterou by si měl vyřešit sám.
- Odpovědnost za prevenci a řešení šikany nese vedení školy, potažmo také zřizovatel.
- Šikana zaměřená na učitele je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel × žák) a žák/student se dostane do pozice větší moci než pedagog, bez ohledu na formálně vyšší moc a autoritu učitele.
- Šikana zaměřená na učitele se nejčastěji odehrává ve škole – ve třídách a na chodbách, nicméně může se odehrávat také mimo školu ve veřejných prostorech, v místě bydliště pedagoga nebo v kyberprostoru.
- Je zapotřebí mít na paměti, že šikanou může trpět i vysoce zkušený a kompetentní pedagog. Pedagog může vnímat situaci, kdy je šikanován žáky, jako stigma a pocitu stud a selhání, což mu zároveň často brání vyhledat pomoc u kolegů, vedení školy nebo ve svém okolí.

Škola má jasně stanovený způsob, jakým mají pedagogové podezření na šikanu své osoby nebo kolegy, nebo oznámení o šikaně podat, komu a jak s tím bude nakládáno.

- Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě; na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly v chování a používá stanovené důsledky jejich nerespektování konzistentně; vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou, usměrňuje řešení na individuální konzultaci; vyhýbá se konfrontačnímu tónu.
- Pedagog posiluje zapojení žáků do výuky, dává jim na výběr, činí úkoly a výuku pro žáky zajímavými, propojuje výuku s běžným životem a potřebami žáků; jeho výklad a očekávání jsou pro žáky srozumitelné, odpovídají obtížnosti, kterou mohou zvládnout apod.
- Očekává úspěch u všech žáků a podporuje je, dává žákům zpětnou vazbu k tomu, co udělali dobře, staví na silných stránkách žáků, umožňuje jim provádět sebehodnocení.
- Nezpůsobuje ponížení nebo zesměšnění žáka před třídou; při hodnocení žáka zachovává jeho důstojnost.
- Všimá si změn v náladě, emocích a v chování žáků a včas na ně reaguje.
- Problémy neřeší sám, ale ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, případně s vedením školy.
- Všimá si prosociálního a kooperativního chování žáků a oceňuje je; podporuje kooperaci mezi žáky a prostředím, kde se každý žák cítí přijatý.

Postup při podezření na šikanu učitele

• Pedagog v pozici oběti šikany či pedagog, který je svědkem takovéto situace, vyhledá bezprostředně pomoc. Obrátit se může na:

- vedení školy
- školního metodika prevence
- výchovného poradce
- kolegu, ke kterému má důvěru.

• **Informujte ředitelku školy.**

- V případě potřeby zajistí vedení školy učiteli chráněné prostředí.
- Poradenský tým školního poradenského pracoviště - zajistí další šetření, provede postupně rozhovor:
 - s obětí, se svědky (odděleně, BEZ vzájemné konfrontace).
 - s agresorem/y – zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi, případně konfrontace mezi nimi.
 - o prošetření může požádat odborníka na problematiku šikanování z PPP.
 - ze všech rozhovorů se provádí **zápis**.
 - o výsledcích šetření informuje ŘŠ, pokud se šetření přímo neúčastní.
- ŘŠ pozve prokazatelným způsobem zákonné zástupce agresora/rů do školy k pohovoru s výchovnou komisí (VK).
- VK dohodne společně se zákonnými zástupci žáka/ků další postup.

Možnosti školy: uložení kázeňského opatření, doporučení odborné pomoci v PPP, informování OSPOD, spolupráce se SVP, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování, informuje ředitelka škola Policii ČR.

- ŠMP nebo VP provede zápis z jednání výchovné komise.
- ŘŠ udělí po projednání na pedagogické radě agresorovi/ům kázeňské opatření v souladu se školním řádem.
 - Škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě, kde se šikana odehrávala a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení – zajistí intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě.
- ŠPP nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu – konzultace, odkaz na odbornou péči apod.

Po pečlivém prošetření a zvážení situace může ředitelka školy v případě nutnosti zajistit působení učitele v jiné třídě.

Škola reviduje mechanismy a postupy (krizový plán), aby bylo zřejmé, jak zacházet s případnými podobnými situacemi v budoucnu.

**ÚKOLY PRO PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY vyplývající z cílů stanovených
v Preventivním programu školy – ZŠ Krhanice:**

- témata prevence SPJ a výchovy ke zdravému životnímu stylu zařadit do školního vzdělávacího programu pro jednotlivé předměty a ročníky, do osobních učebních plánů
- průběžně mapovat rizikového chování uvnitř kolektivu, u jednotlivých žáků
- sledovat možné konflikty mezi žáky, snažit se odhalovat příčinu a pomáhat žákům s jejich aktuálním řešením
- soustavně sledovat individuální potřeby žáků
- sledovat žáky z rizikových rodin
- soustavně vysvětlovat právní a etické normy žákům přiměřeně k jejich věku a úrovni jejich osobnostního vývoje
- dbát na bezpečnost a ochranu zdraví žáků při všech činnostech ve škole i akcích konaných mimo budovu školy
- umožnit žákům prostor pro sebehodnocení a sebereflexi
- úzce spolupracovat se školním poradenským centrem
- provádět autoreflexi používaných forem práce, v případě nutnosti své postupy konzultovat co možná nejdříve s vedením školy, školním poradenským centrem
- aktivně se podílet na preventivních aktivitách pro žáky
- vzdělávat se v prevenci rizikového chování

Podrobněji rozpracované konkrétní úkoly jsou obsaženy v preventivním programu.

Mgr. Bc. Věra Ráblová
ředitelka školy
školní metodička prevence

PROGRAM POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVISTĚ PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE KRHANICE

Škola poskytuje standardní poradenské služby ve smyslu znění vyhlášky č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, včetně novely č. 46/2025 Sb., a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, dále zákonem č. 561/2004 Sb. v platném znění. Školní poradenské služby jsou zajišťovány školním poradenským pracovištěm (dále ŠPP). Rozsah činnosti je stanoven uvedenými vyhláškami. ŠPP úzce spolupracuje se všemi pedagogickými pracovníky školy, s PPP Středočeského kraje, SPC Benešov, SVP Benešov, Obecním úřadem Krhanice, Městem Benešov, MÚ Černošice, Policií ČR, zákonnými zástupci žáků.

Na realizaci Programu poradenských služeb se ve škole podílí zejména poradenští pracovníci školy (zástupkyně ředitelky, výchovná poradkyně, metodik prevence, speciální pedagog, vedoucí metodického sdružení I. stupně) a ředitelka školy, dále třídní učitelé, vychovatelky školní družiny a asistentky pedagoga. Všichni tyto pedagogové poskytují metodickou a konzultační podporu žákům a jejich zákonným zástupcům a vytvářejí konzultační tým.

Od 1. 1. 2026 je škola povinna zajistit poskytování poradenských služeb školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem, nejpozději však od 1. 1. 2029. Základní škola Krhanice v současné době zatím nemá školního psychologa ani samostatného školního speciálního pedagoga. Speciálně pedagogickou péči poskytují 2 speciální pedagožky, které jsou zároveň vyučujícími.

Poradenské služby jsou poskytovány žákům a jejich zákonným zástupcům.

Cíle programu školního poradenského pracoviště

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- a péče o žáky nadané a mimořádně nadané;
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření (plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plány);
- pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit tak širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti a rizikového chování;
- sledovat účinnost preventivních programů, vytvořit zázemí pro jejich vytváření
- a realizaci;
- vybudovat příznivé sociální klima pro integraci kulturních odlišností a přijímání sociálních odlišností ve škole;
- posílit průběžnou a dlouhodobou péči o žáky ohrožené školní neúspěšností a vytvořit předpoklady pro její snižování;
- prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků
- a třídních kolektivů;
- poskytovat metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně

pedagogických aspektů ve vzdělávací činnosti školy;

- prohloubit a zlepšit vzájemnou spolupráci a komunikaci školy a zákonných zástupců žáků;
- spolupracovat se školskými poradenskými zařízeními a úřadem práce;
- zajistit vzdělávací, informační a poradenské aspekty kariérového poradenství s ohledem na další vzdělávání a následné profesní uplatnění;
- systematická podpora žáků s odlišným mateřským jazykem a žáků z odlišného kulturního prostředí;
- spolupracovat na revizi podpůrných opatření;
- podporovat adaptaci žáků při přechodu mezi stupni vzdělání (přechod z MŠ, z prvního stupně na druhý).

Při poskytování poradenských služeb škola:

- dodržuje účel poradenských služeb,
- dodržuje etické zásady poskytování poradenských služeb
- vychází z individuálních potřeb žáka, podporuje jeho samostatnost a přispívá k jeho sociálnímu začleňování,
- spolupracuje s jinými školami a školskými zařízeními,
- sleduje a vyhodnocuje poskytování navržených podpůrných opatření žáka,
- informuje žáka a zákonné zástupce žáka o poradenských službách poskytovaných školou,
- poskytuje žákovi a zákonnému zástupci žáka seznámení s průběhem a výsledkem poskytování poradenských služeb,
- vede písemné záznamy o poskytovaných poradenských službách,
- zpracovává osobní údaje v souladu s GDPR a zákonem č. 110/2019 Sb.

Standardní činnosti školního poradenského pracoviště

Standardní činnosti poradenských pracovníků školy zahrnují služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům:

- úvodní poradenská konzultace dítěti, které pracovníka ŠPP samo vyhledá;
- poskytnutí krizové intervence dítěti, které se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci;
- spolupráce s učiteli při vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- a žáků nadaných a mimořádně nadaných, screeningová šetření školní neúspěšnosti, specifických poruch učení a chování;
- stanovení podpůrných opatření prvního stupně v plánech pedagogické podpory pro vytypované žáky;
- evidence zpráv z poradenských a lékařských zařízení;

- práce s třídními kolektivy;
- anonymní anketní šetření a průzkumy a konzultování zjištěných údajů s vedením školy, popř. dalšími pedagogickými pracovníky;
- opatření k posílení pozitivního klimatu ve škole;
- preventivní programy pro žáky;

Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je informovaný souhlas jeho zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není třeba, kdy je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí a v případech soudního nařízení.

Personální zajištění

ŠPP pracuje ve složení, které je pro každý školní rok aktualizováno a uvedeno v ročním plánu práce a zveřejněno na webových stránkách školy.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáky se SVP zařazuje Základní škola Krhanice k individuální integraci do kmenových tříd tak, aby byly vytvořeny podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

Garantem práce s těmito žáky je výchovná poradkyně, důležitá je odborná připravenost vyučujících a zcela nezbytná je spolupráce rodičů.

Ve třídách Základní školy Krhanice jsou zařazeni především žáci s vývojovými poruchami učení, méně se vyskytují žáci s poruchami chování. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními potřebují zvýšenou péči, odbornou pomoc, kompenzační pomůcky, výukové programy apod., proto škola všechna výše uvedená opatření v případě potřeby zohledňuje při případném sestavení PLPP nebo IVP pro žáka.

V rámci kompenzace poruch mohou znevýhodnění žáci pracovat individuálně či v malých skupinách se speciálním pedagogem při reedukaci.

Standardní postup při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- včasné diagnostikování SPU a SPCH,
- rozhovor se zákonnými zástupci žáka o potřebách žáka, následně doporučení odborného vyšetření,
- možná tvorba PLPP
- zajištění vyšetření v pedagogické poradně,
- seznámení vyučujících s výsledky vyšetření a v případě potřeby vytvoření IVP či zohlednění druhu a míry znevýhodnění,
- možnosti předmětů spec. ped. péče (individuální, skupinová) a pedagogické intervence
- pravidelná kontrola plnění IVP výchovnou poradkyní, konzultace s jednotlivými vyučujícími.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Školní vzdělávací program umožňuje osobnostní rozvoj každého žáka, podporuje jeho talent, nadání, zájmy. Nadání a mimořádně nadání žáci vyžadují od učitelů náročnější přípravu na vyučování, ale i mimo ni. Je třeba volit takové strategie učení, které by umožnily žákovi individuální rozvoj – např. diferencované zadávání úkolů ve školní práci, individuální zadávání náročnějších úkolů, učení navzájem, vhodně zvolená skupinová práce... Svůj talent

mohou žáci využít také při zapojování do soutěží a olympiád.

Není výjimkou, že žák vyniká jen v určité oblasti, potom je třeba podporovat ho i v oblastech jiných.

S žáky mimořádně nadanými je třeba pracovat citlivě, aby se necítili izolovaní a dobře se zařadili do kolektivu spolužáků.

Standardní postup při práci se žáky nadanými a mimořádně nadanými

- diagnostikování mimořádně nadaného žáka
- rozhovor se zákonnými zástupci
- tvorba IVP mimořádně nadaného žáka na základě podkladů z PPP
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích
- dle možnosti vyučování některých hodin ve vyšším ročníku (i bez závěru vyšetření v PPP)

Preventivní postup proti školní neúspěšnosti

- sledování, vyhodnocování a porovnávání výsledků vzdělávání žáků
- sledování individuálních potřeb žáků, individuální přístup k žákům ohrožených školní neúspěšností
- sledování možností při distančním vzdělávání žáků, zohledňovat různé možnosti žáků i zákonných zástupců
- užší spolupráce se zákonnými zástupci
- možnost doučování po dohodě
- vypracování PLPP, při podezření na SPU nebo SPCH kontaktovat poradenské zařízení

Pracovníci školního poradenského pracoviště

Popis a vymezení rozsahu činnosti pracovníků ŠPP určuje vyhláška č. 72/2005 Sb., ve znění úpravy č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (příloha č. 3 k této vyhlášce).

Poradenští pracovníci školy:

Mgr. Bc. Věra Rábllová – školní metodička prevence

Mgr. Martina Šmídová – výchovná poradkyně, kariérová poradkyně

Mgr. Lucie Kolorosová – předměty speciálně pedagogické péče, logopedie

Mgr. Eva Potůčková – předměty speciálně pedagogické péče

Další pracovníci podílející se na poradenských službách: třídní učitelé, koordinátor pro ŠVP – úprava učiva pro nadané žáky či žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na stupeň podpůrných opatření, učitelé vzdělávací oblasti Výchova k volbě povolání, vyučovacího předmětu výchova ke zdraví a výchova k občanství.

Výchovný poradce

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadané

- Vyhledává a provádí orientační šetření žáků vyžadujících zvláštní podporu, připravuje návrhy na další péči a spolupracuje na plánech pedagogické podpory.
- Zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání ve spolupráci s poradenskými zařízeními.
- Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných a intervenčních opatření.
- Koordinuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a spolupráci školy s poradenskými zařízeními.
- Poskytuje kariérové poradenství žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Metodické a informační činnosti

- Poskytuje metodickou podporu pedagogům:
 - a) při kariérovém poradenství žáků,
 - b) při tvorbě a hodnocení plánů pedagogické podpory,
 - c) při realizaci podpůrných opatření,
 - d) při tvorbě a vyhodnocování IVP,
 - e) při práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.
- Zprostředkovává nové metody pedagogické diagnostiky a intervence.
- Poskytuje metodickou podporu pedagogům v oblasti integrace, kariérového poradenství a práce s nadanými žáky.
- Předává odborné informace z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se SVP.
- Informuje žáky a zákonné zástupce o možnostech využití poradenských zařízení v regionu.
- Shromažďuje a eviduje odborné zprávy o žácích v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vede záznamy o činnosti, návrzích a realizovaných opatřeních výchovného poradce.

Kariérový poradce

- Koordinuje činnosti kariérového vzdělávání a diagnosticko-poradenské práce zaměřené na volbu vzdělávací cesty žáků.
- Provádí skupinová šetření k volbě povolání, administruje a vyhodnocuje zájmové dotazníky.
- Zajišťuje individuální poradenství a šetření k volbě povolání ve spolupráci s třídními učiteli.
- Poskytuje poradenství zákonným zástupcům s ohledem na schopnosti a předpoklady žáků.
- Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování nadstandardních poradenských služeb.
- Organizuje skupinové návštěvy žáků v informačních poradenských střediscích Úřadu práce a poskytuje informace o jejich individuálním využití.
- Poskytuje kariérové poradenství žákům cizincům s ohledem na jejich speciální vzdělávací potřeby.

Školní metodik prevence

Standardní činnosti školního metodika prevence

Metodické a koordinační činnosti

- Koordinuje tvorbu, realizaci a evaluaci minimálního preventivního programu školy.
- Zajišťuje a koordinuje preventivní aktivity školy zaměřené na předcházení záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, šikany, rasismu, xenofobie, sebepoškozování a dalších forem rizikového chování.
- Poskytuje metodické vedení pedagogům v oblasti prevence rizikového chování a nastavuje vhodné formy podpory.
- Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence.
- Pracuje individuálně i skupinově se žáky s adaptačními, vztahovými či výchovnými obtížemi.
- Koordinuje a podporuje začleňování multikulturních prvků do výuky a integraci žáků-cizinců.
- Podílí se na plánování a vyhodnocování aktivit zaměřených na podporu wellbeingu a duševního zdraví žáků.
- Poskytuje metodickou podporu při realizaci třídnických hodin a aktivit pro rozvoj osobnosti, vztahů a socio-emočních dovedností.
- Koordinuje spolupráci školy s institucemi zabývajícími se prevencí rizikového chování.
- Zajišťuje kontakt s odbornými pracovišti a podílí se na intervenci při výskytu rizikového chování.
- Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v péči specializovaných zařízení dle zásad ochrany osobních údajů.
- Vede záznamy o činnosti, navržených a realizovaných opatřeních.

Informační činnosti

- Zajišťuje a předává odborné informace o prevenci rizikového chování a dostupných programech pedagogům školy.
- Prezentuje výsledky preventivní práce školy a získává nové odborné poznatky.
- Aktualizuje databázi spolupracujících institucí a odborníků v oblasti prevence.
- Informuje pedagogy, zákonné zástupce a poradenská zařízení o realizovaných preventivních programech.
- Vede a spravuje dokumentaci, evidenci a administrativu činností v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

Poradenské činnosti

- Vyhledává žáky s rizikem nebo projevy rizikového chování, poskytuje jim a jejich zákonným zástupcům poradenskou podporu a zajišťuje péči odborných pracovišť.
- Spolupracuje s třídními učiteli při sledování rizikových faktorů a varovných signálů rozvoje rizikového chování.
- Koordinuje podmínky integrace žáků se specifickými poruchami chování a spolupráci s odbornými zařízeními.

Speciální pedagog

Standardní činnosti školního speciálního pedagoga v ZŠ

Spolupracuje na tvorbě programu poradenských služeb a preventivního programu školy.

- Zajišťuje komunikaci s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

Diagnostika a depistáž

- Spolupracuje při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Vyhledává žáky s rizikem vzniku nebo projevy speciálních vzdělávacích potřeb a zařazuje je do vhodných preventivních či intervenčních programů.
- Zajišťuje speciálně pedagogickou péči pro žáky se SVP.

- Spolupracuje na tvorbě plánu pedagogické podpory a IVP, určuje zaměření a rozsah intervence.
- Provádí speciálně pedagogickou diagnostiku, shromažďuje a vyhodnocuje data o žácích, analyzuje vzdělávací obtíže a předpoklady rozvoje gramotnosti.
- Realizuje etopedickou diagnostiku při výchovných problémech a stanovuje vhodný intervenční přístup.
- Provádí školní šetření (screeningy, ankety, dotazníky) k identifikaci SVP či mimořádného nadání.

Konzultační, poradenská a intervenční činnost

- Poskytuje intervenční podporu při realizaci plánů pedagogické podpory.
- Zajišťuje individuální i skupinovou speciálně pedagogickou péči – reedukační, kompenzační a stimulační činnosti.
- Provádí logopedickou intervenci, je-li k tomu kvalifikován.
- Spolupracuje na tvorbě a vyhodnocování IVP a plánů pedagogické podpory.
- Sleduje účinnost podpůrných opatření a navrhuje jejich úpravy.
- Realizuje preventivní programy zaměřené na školní neúspěch a výchovné obtíže.
- Podílí se na kariérovém poradenství a individuálním provázení žáků.
- Navrhuje úpravy prostředí a zajišťuje speciální pomůcky a materiály.
- Poskytuje konzultace rodičům i pedagogům v oblasti SVP.
- Spolupracuje s poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.
- Uplatňuje speciálně pedagogické přístupy při práci s multikulturní problematikou.

Metodická, koordinační a vzdělávací činnost

- Koordinuje speciálně pedagogické poradenské služby ve škole a vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se SVP.
- Poskytuje metodickou podporu třídním a ostatním učitelům při práci se žáky se SVP nebo rizikem jejich vzniku.
- Doporučuje vhodné metody, formy práce a využívání speciálních pomůcek.
- Realizuje semináře a metodické konzultace pro pedagogy.
- Spolupracuje s poradenským týmem školy i externími institucemi.
- Podílí se na tvorbě ŠVP, IVP a plánů pedagogické podpory.
- Koordinuje a metodicky vede asistenty pedagoga.
- Realizuje besedy a osvětové aktivity pro zákonné zástupce.

Práce s informacemi

Informace a data o žácích a jejich zákonných zástupcích, se kterými pracovníci ŠPP v rámci své poradenské činnosti pracují, jsou ochraňovány v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 2. 2026

Mgr. Bc. Věra Rábllová
ředitelka školy